

○ คำพิพากษา
(อุทธรณ์)

(ต. ๒๒)

คดีหมายเลขดำที่ อ. ๖๗๙/๒๕๕๖
คดีหมายเลขแดงที่ ต. ๙๗๖/๒๕๖๐

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๘ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๐

ระหว่าง	นางลัดดา สิงห์วีรากร หรือสำราญใจ	ผู้ฟ้องคดี
	นายอำเภอกระสัง ที่ ๑ ผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์ ที่ ๒	ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)

ผู้ฟ้องคดียื่นอุทธรณ์คำพิพากษา ในคดีหมายเลขดำที่ ๒๔๕/๒๕๕๕ หมายเลขแดงที่ ๑๐๔/๒๕๕๖ ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองนครราชสีมา) คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า เดิมผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง หมู่ที่ ๑๖ ตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ออกคำสั่งอำเภอกระสัง ที่ ๒๗๔/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน เนื่องจากเห็นว่าผู้ฟ้องคดีเคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน ในฐานความผิดเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก จึงขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามการเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ตามมาตรา ๑๒ (๑๑) ประกอบกับมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติ

/ลักษณะ...

ลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้นำความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาเกี่ยวกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวที่ว่าผู้ที่ได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านต้องไม่เป็นผู้เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการพนัน ในฐานะความผิดเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก ซึ่งนำมาใช้กับผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านด้วย ตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วยกับคำสั่งดังกล่าว จึงมีหนังสือลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๕ อุตธรณ์คำสั่งต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณาแล้วไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ และได้ส่งเรื่องให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณา ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีหนังสือลับ ส่วนที่สุด ที่ บร ๐๐๑๗.๑/๗๑๑ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๕ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีว่าให้ยกอุทธรณ์ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีหนังสือ ที่ บร ๐๗๑๗/๓๔๔๑ ลงวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๕ แจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์ให้ผู้ฟ้องคดีทราบ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ได้รับประโยชน์จากพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองอาศัยความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นเหตุผลในการพิจารณาให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่ง ทั้งที่ความเห็นดังกล่าวไม่ได้มีฐานะเป็นกฎหมายและความเห็นหลายครั้งมีความแตกต่างกัน จึงเป็นการกระทำที่ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าวและขัดต่อหลักนิติรัฐ หลักนิติธรรม และเป็นการตีความกฎหมายที่ขัดต่อหลักกฎหมายมหาชนที่วางหลักไว้ว่าถ้าไม่มีกฎหมายกำหนดให้อำนาจไว้เจ้าหน้าที่ของรัฐย่อมไม่มีอำนาจกระทำการได้ และขัดกับเจตนารมณ์ในหมวดที่ ๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาล

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนี้

๑. เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามคำสั่งอำเภอกระสัง ที่ ๒๗๔/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ที่สั่งให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่ง และคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามหนังสือลับ ส่วนที่สุด ที่ บร ๐๐๑๗.๑/๗๑๑ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๕

๒. ให้ผู้ฟ้องคดีกลับคืนสู่ตำแหน่งผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน พร้อมทั้งคืนสิทธิประโยชน์ที่ผู้ฟ้องคดีพึงมีพึงได้ในตำแหน่งระหว่างฟ้องคดีต่อศาลปกครองจนกว่าคดีจะถึงที่สุด

/ศาลปกครองชั้นต้น...

ศาลปกครองชั้นต้นได้พิจารณาคำขอท้ายคำฟ้องข้อ ๒ เห็นว่า มีลักษณะเป็นคำขอให้ศาลมีคำสั่งทุเลาการบังคับตามคำสั่งอำเภอกระสัง ที่ ๒๗๔/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ที่เป็นเหตุแห่งการฟ้องคดีไว้เป็นการชั่วคราว แต่เนื่องจากเป็นคำขอที่ยื่นโดยไม่มีข้ออ้างหรือข้อเท็จจริงเพียงพอ จึงมีคำสั่งไม่รับคำขอดังกล่าวไว้พิจารณา ตามข้อ ๗๐ แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองให้การว่า หลังจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แต่งตั้งผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง หมู่ที่ ๑๖ ตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามหนังสือสำคัญแสดงหลักฐานการเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ปรากฏว่ามีนางจรรุภา ทวีกุล ราษฎรหมู่ที่ ๑๖ ตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ร้องเรียนต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ขาดคุณสมบัติและมีลักษณะต้องห้ามการเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน เนื่องจากเคยต้องคดีอาญาเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยศุลกากร อำเภอกระสังจึงได้ทำการตรวจสอบข้อเท็จจริงพบว่าผู้ฟ้องคดีเคยต้องคำพิพากษาของศาลจังหวัดบุรีรัมย์ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๔๘ คดีหมายเลขแดงที่ ๒๐๓๑/๒๕๔๘ ในข้อหาเป็นเจ้ามือจำหน่ายสลากกินรวบพนันเอาทรัพย์สินโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน ลงโทษจำคุก ๖ เดือน และปรับ ๕,๐๐๐ บาท โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้ ๒ ปี คดีถึงที่สุดแล้ว และต้องคำพิพากษาของศาลแขวงสุรินทร์ ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๒ คดีหมายเลขแดงที่ ๒๕๖๙/๒๕๕๒ ในข้อหาเมียสูบที่มีได้ปิดตาการแสตมป์ยาสูบไว้ในครอบครองเกินกว่า ๕๐๐ กรัม ลงโทษปรับ ๗,๐๑๒.๕๐ บาท ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีมาชี้แจงข้อกล่าวหา ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้มาให้ถ้อยคำว่าได้กระทำผิดตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ โดยเป็นคนเดินโพยฝ่ายเจ้ามือรับกินรับใช้จริง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณาแล้วเห็นว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามการเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านตามมาตรา ๑๔ (๒) ประกอบกับมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ จึงมีคำสั่งอำเภอกระสัง ที่ ๒๗๔/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๑๖ ตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง คือวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๕ และมีหนังสือ ที่ บร ๐๗๑๗/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๕ แจ้งให้ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑๖

ตำบลหนองเต็ง ทราบ หลังจากผู้ฟ้องคดีทราบคำสั่งดังกล่าวแล้ว ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๕ อุทธรณ์คำสั่งต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยอ้างว่าผู้ฟ้องคดีได้รับ ประโยชน์จากพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดชมีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐ จึงถือว่าผู้ฟ้องคดีไม่เคยถูกลงโทษ ในความผิดดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณาแล้วเห็นว่าควรยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี และเสนอความเห็นพร้อมเอกสารไปให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณา ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาแล้วเห็นว่าตามมาตรา ๑๒ (๘) (ที่ถูกคือ มาตรา ๑๒ (๑๑)) ประกอบกับมาตรา ๑๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ผู้ฟ้องคดี ได้รับประโยชน์จากพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทร มหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐ เฉพาะโทษที่ได้รับ และพ้นโทษไปแล้วก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ แต่ไม่รวม พฤติกรรมการกระทำความผิดด้วย ผู้ฟ้องคดีจึงเป็นผู้ขาดคุณสมบัติการเป็นผู้ช่วย ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงเห็นชอบให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี และได้มีหนังสือ ลับ ด่วนที่สุด ที่ บร ๐๐๑๗.๑/๗๑๑ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๕ แจ้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพื่อให้แจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์และแจ้งสิทธิการฟ้องคดีปกครองให้ผู้ฟ้องคดีทราบ ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเห็นว่าผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครองและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความ สงบต้องออกจากตำแหน่งหากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามในลักษณะเช่นเดียวกับที่ ผู้ใหญ่บ้านต้องออกจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๔ (๒) ถึง (๗) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะ ปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ และแม้มาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ไม่ได้กำหนดไว้ชัดเจนว่านายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจในการ สั่งให้ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านพ้นจากตำแหน่ง แต่เมื่อผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่ช่วยเหลือนายอำเภอ ในการปฏิบัติหน้าที่และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้ใหญ่บ้านในการปฏิบัติ กิจการตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านเท่าที่ผู้ใหญ่บ้านให้กระทำตามมาตรา ๒๘ ทวิ ประกอบมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นผู้บังคับบัญชา ระดับอำเภอ และมีผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นผู้บังคับบัญชาระดับจังหวัด ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีอำนาจสั่งให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

ส่วนกรณีที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างว่าผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองนำความเห็นของ คณะกรรมการกฤษฎีกามาสนับสนุนความชอบด้วยกฎหมายของการออกคำสั่งดังกล่าว

/เป็นการ...

เป็นการใช้อำนาจดุลพินิจเกินกว่าขอบเขต นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเห็นว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจตัดสินใจอย่างอิสระที่จะเลือกกระทำหรือไม่กระทำอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่กฎหมายให้ทางเลือกไว้ ซึ่งการตัดสินใจเลือกดำเนินการต้องมีข้อเท็จจริงหรือเหตุผลที่สนับสนุนอย่างเพียงพอ การใช้ดุลพินิจจึงชอบด้วยกฎหมาย เมื่อคำพิพากษาของศาลจังหวัดบุรีรัมย์ คดีหมายเลขดำที่ ๒๐๘๕/๒๕๔๘ คดีหมายเลขแดงที่ ๒๐๗๑/๒๕๔๘ ปราบฏแต่เพียงพฤติการณ์ของผู้ฟ้องคดีว่าเป็นคนเดินโพยฝ่ายเจ้ามือรับกินรับใช้ แต่ไม่ปรากฏฐานความผิดตามคำพิพากษาว่าผู้ฟ้องคดีต้องคำพิพากษาถึงที่สุดในความผิดฐานใด และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๐๑๕๓/๒๕๔๖ ได้ให้คำจำกัดความของคนเดินโพยสลากกินรวบแต่เพียงว่าตัวแทนของเจ้ามือรับกินรับใช้ในการขายสลากกินรวบให้แก่ผู้ซื้อสลากกินรวบนั่นเอง โดยผู้เดินโพยจะได้ค่าตอบแทนจากการขายสลากกินรวบดังกล่าว โดยไม่ได้กล่าวต่อไปว่าคนเดินโพยสลากกินรวบนั้นถือว่าเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนักที่เป็นผู้รับกินรับใช้ด้วยตนเองหรือไม่ ดังนั้นการที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองนำความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาตามที่กรมการปกครองเคยหารือมาประกอบเทียบเคียงในการออกคำสั่ง นั้น ถือว่าเป็นการใช้ดุลพินิจมีข้อเท็จจริงและเหตุผลที่สนับสนุนเพียงพอ เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ให้โอกาสผู้ฟ้องคดีมารับทราบข้อกล่าวหาและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานก่อนที่จะมีคำสั่งดังกล่าวแล้ว และการดำเนินการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ดำเนินการโดยให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ฟ้องคดีและได้พิจารณาจากพยานหลักฐานข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายโดยถูกต้องครบถ้วนทุกประการแล้ว การดำเนินการออกคำสั่งดังกล่าวของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และการพิจารณาอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว

ผู้ฟ้องคดีคัดค้านคำให้การว่า การพิจารณาวินิจฉัยและการออกคำสั่งยกอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง ให้ผู้ฟ้องคดีขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามในการเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพเกินความจำเป็น ไม่คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และไม่เคารพสิทธิมนุษยชน จึงเป็นการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยว่า คำสั่งอำเภอกระสัง ที่ ๒๗๔/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่สั่งให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่ง และคำวินิจฉัยยกอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่แจ้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามหนังสือ ลับ ด่วนที่สุด ที่ พร ๐๐๑๗.๑/๗๑๑ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๕

/ชอบด้วย...

ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า ผู้ฟ้องคดีเคยถูกศาลจังหวัดบุรีรัมย์พิพากษาว่า กระทำความผิดในข้อหาเล่นการพนันสลากกินรวบพนันเอาทรัพย์สินโดยไม่ได้รับอนุญาต จากเจ้าพนักงาน โดยผู้ฟ้องคดีเป็นคนเดินโพยฝ่ายเจ้ามือรับกินรับใช้ และผู้ฟ้องคดีรับว่า คดีดังกล่าวถึงที่สุดแล้ว ปรากฏตามหนังสืออุทธรณ์ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ซึ่งตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ ที่เป็นบทกฎหมายที่ ผู้ฟ้องคดีถูกกล่าวหาและศาลพิพากษาว่าผู้ฟ้องคดีกระทำความผิด ได้บัญญัติโทษของ ผู้กระทำความผิดโดยแบ่งผู้กระทำความผิดออกเป็นสองฝ่าย คือ ฝ่ายผู้จัดให้มีการเล่นการพนัน และฝ่ายผู้เข้าเล่นการพนัน เมื่อศาลจังหวัดบุรีรัมย์ได้มีคำพิพากษาว่าผู้ฟ้องคดีได้กระทำความผิด โดยเป็นคนเดินโพยฝ่ายเจ้ามือรับกินรับใช้ ซึ่งเป็นผู้เล่นในฝ่ายผู้จัดให้มีการเล่นพนัน หรือเจ้ามือเจ้าสำนัก จึงเป็นกรณีที่ผู้ฟ้องคดีเคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลว่ากระทำความผิดฐานเป็นเจ้ามือเจ้าสำนักสลากกินรวบตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้วินิจฉัยว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการพนันในฐานความผิดเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก จึงขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามการเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านตามมาตรา ๑๒ (๑๑) ประกอบกับมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ แล้วมีคำสั่ง อำนวยคำสั่งที่ ๒๗๔/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๑๖ ตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ จึงเป็นการกระทำที่ ชอบด้วยกฎหมายแล้ว

การที่ผู้ฟ้องคดีโต้แย้งในทำนองว่า การออกคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และการวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นการใช้ดุลพินิจตามความเห็นของ คณะกรรมการกฤษฎีกา และไม่ต้องตามเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทิน ในโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ นั้น เห็นว่า ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินในโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นกรณีที่กฎหมาย กำหนดให้ล้างมลทินแก่บรรดาผู้ต้องโทษในกรณีความผิดต่าง ๆ โดยให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคย ถูกลงโทษในกรณีความผิดนั้นๆ โดยไม่ปรากฏว่ามีบทบัญญัติมาตราใดในพระราชบัญญัติ ดังกล่าว ที่กำหนดให้บล้างการกระทำความผิดอันเป็นเหตุให้ถูกลงโทษนั้นด้วย หรือให้

ล้างมลทินว่าไม่เคยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดไว้แต่อย่างใด อีกทั้งมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันก็ได้บัญญัติให้การล้างมลทินตามมาตรา ๔ และมาตรา ๕ ไม่ก่อให้เกิดสิทธิแก่ผู้ได้รับการล้างมลทินในอันที่จะเรียกร้องสิทธิหรือประโยชน์ใดๆ ทั้งสิ้น การวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ข้างต้น จึงเป็นการพิจารณาข้อเท็จจริงประกอบ ข้อกฎหมายอย่างถูกต้องแล้ว และการนำความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกามาพิจารณา ประกอบ ก็มีลักษณะเป็นเพียงการเทียบเคียงเพื่อให้เหตุผลมีน้ำหนักมากขึ้นเท่านั้น โดยไม่ปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองใช้ความเห็นดังกล่าวแทนตัวบทกฎหมายหรือพิจารณา ตามอำเภอใจ และโดยที่ตำแหน่งผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านเป็นตำแหน่งที่มีอำนาจหน้าที่ในการช่วยเหลือ การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านซึ่งเป็นผู้นำหรือผู้ปกครองท้องที่ กฎหมายจึงได้กำหนด การเข้าดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งไว้เป็นการเฉพาะ การพ้นจากตำแหน่ง ย่อมมีผลกระทบต่อสถานะการดำรงตำแหน่งดังกล่าวเท่านั้น ไม่ได้มีผลกระทบหรือจำกัดสิทธิ ของบุคคลในฐานะประชาชนทั่วไป อันถือเป็นการขัดต่อเจตนารมณ์บทบัญญัติหมวด ๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ดังที่ผู้ฟ้องคดีอ้างแต่อย่างใด

ส่วนข้ออ้างของผู้ฟ้องคดีที่ว่า การกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเป็นการกระทำ ที่ขัดต่อหลักนิติรัฐ หลักนิติธรรม และหลักกฎหมายมหาชน นั้น เห็นว่า หลักกฎหมาย ที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างดังกล่าวล้วนแล้วแต่มีวัตถุประสงค์เดียวกัน คือ การจำกัดอำนาจ ของฝ่ายปกครองให้ใช้อำนาจอยู่ภายใต้กรอบของกฎหมาย หากไม่มีกฎหมายกำหนด ให้อำนาจในเรื่องใดไว้ฝ่ายปกครองย่อมไม่สามารถกระทำการในเรื่องนั้นได้ เมื่อได้วินิจฉัย ข้างต้นแล้วว่า การกระทำในการออกคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และการวินิจฉัยอุทธรณ์ ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ สอดคล้องเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว ข้ออ้างของผู้ฟ้องคดีจึงไม่อาจรับฟังได้

ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง

ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นเพียงคนเดินโพย ไม่ใช่เจ้ามือหรือเจ้าสำนัก ตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน อันจะเป็นการขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามการเป็น ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านแต่อย่างใด ประกอบกับคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และการวินิจฉัยอุทธรณ์ ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งนำความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกามาเป็นบรรทัดฐานในกรณี ของผู้ฟ้องคดี โดยมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งโดยถือว่าผู้ฟ้องคดีได้รับประโยชน์ เฉพาะโทษ แต่ไม่รวมถึงพฤติกรรมการกระทำนั้น เป็นการนำผลสรุปของความเห็นดังกล่าว

/มาใช้...

มาใช้เป็นผลร้ายกับผู้ฟ้องคดี จึงไม่เป็นธรรมและไม่ถูกต้อง เนื่องจากเป็นการใช้ดุลพินิจ โดยไม่มีอำนาจ ทำให้เห็นว่าเป็นการใช้อำนาจตามอำเภอใจซึ่งขัดต่อหลักไม่มีกฎหมาย ไม่มีอำนาจ และไม่ถูกต้องตามมาตรา ๑๔ (๒) ประกอบกับมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ และการมีคำสั่งดังกล่าวยังเป็นการขัดต่อหลักนิติธรรมที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓ ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งกำหนดให้การใช้อำนาจนั้นต้องสอดคล้อง กับหลักนิติธรรมเพื่อให้เป็นไปตามหลักนิติธรรม และต้องอยู่บนพื้นฐานของหลักกฎหมาย แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ โดยมีเจตนารมณ์เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน การใช้กฎหมาย ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐย่อมต้องเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งแม้ว่าจะไม่มีบทบัญญัติมาตราใดในพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาส ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่กำหนดให้ล้างการกระทำความผิดอันเป็นเหตุให้ถูกลงโทษโดยไม่ก่อให้เกิดสิทธิแก่ผู้ได้รับ การล้างมลทินในอันที่จะเรียกร้องสิทธิก็ตาม แต่ตำแหน่งผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านเป็นกรณีได้รับความไว้วางใจจากการลงคะแนนเลือกตั้งของประชาชนด้วยความบริสุทธิ์ เป็นสิทธิที่ ประชาชนทั่วไปย่อมมีสิทธิที่ได้รับและปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอโดยไม่เลือกปฏิบัติตามมาตรา ๓๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีจึงเห็นว่า คำสั่งและคำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเป็นการใช้อำนาจเกินกว่าที่ขอบเขต และนอกเหนือจากเจตนารมณ์โดยแท้ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ และพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระ ปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งมุ่งหมาย เพื่อให้โอกาสแก่ผู้ที่เข้าหลักเกณฑ์ที่เคยต้องคดีและพ้นโทษมาแล้ว นอกจากนี้ การที่ ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง ยกเอาความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๑๒๓/๒๕๕๒ ที่เคยวินิจฉัยไว้ว่ามีได้มีบทบัญญัติใดที่กำหนดให้ล้างการกระทำความผิด จึงไม่ได้รับประโยชน์จากพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทร มหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยนำมาสนับสนุน ความชอบของการออกคำสั่งนั้น เป็นการขัดต่อหลักศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ซึ่งบัญญัติ ไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งการใช้

/ดุลพินิจ...

ดุลพินิจหรือตีความกฎหมายต้องไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิทธิอันพึงมีพึงได้ของผู้ฟ้องคดี
 อื่นทั้งยังเป็นการลิดรอนสิทธิโดยไม่มีกฎหมายกำหนด เพราะการพระราชทานอภัยโทษ
 ในความมุ่งหมายโดยรวมแล้ว สาธารณชนย่อมเห็นว่าเป็นการเปิดโอกาสหรือให้โอกาส
 กับมนุษย์ที่มีความหลากหลายในทางชนชั้นที่ถูกลงโทษโดยคำพิพากษาได้มีโอกาส
 กลับเข้าร่วมดำรงชีพกับคนทั่วไปในสังคมเช่นเดิมโดยไร้ซึ่งอคติหรือข้อจำกัดสิทธิ
 นอกจากนี้ การใช้อำนาจดังกล่าวยังเป็นการขัดต่อหลักสิทธิมนุษยชน เป็นการจำกัดสิทธิ
 และเสรีภาพจนเกินสมควร และกระทบสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพของผู้ฟ้องคดี
 ตามที่มีการรับรองไว้ในมาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๒๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
 พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยสิทธิมนุษยชน หมายถึง สิทธิความเป็นมนุษย์หรือสิทธิในความเป็นคน
 อันเป็นสิทธิตามธรรมชาติของมนุษย์ทุกคนที่เกิดมาและไม่มีบุคคล องค์กรหรือแม้แต่รัฐใด
 ที่สามารถล่วงละเมิดความเป็นมนุษย์นี้ได้ การกระทำใดที่มนุษย์กระทำต่อกันอย่างห้ามเกียรติ
 และละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นคน ถือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน โดยตัวชี้วัดของการเคารพ
 ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ก็คือ ความเสมอภาค หรือการปฏิบัติต่อกันทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน
 โดยไม่เลือกปฏิบัติ ทั้งยังเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพในการประกอบอาชีพ ตามที่บัญญัติไว้ใน
 มาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ดังนั้น การพิจารณา
 ออกคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และการวินิจฉัยยกอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้ผู้ฟ้องคดี
 ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามการเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน จึงถือเป็นการกระทำทางปกครอง
 ของเจ้าหน้าที่รัฐที่เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพเกินความจำเป็น ไม่คำนึงถึงศักดิ์ศรี
 ความเป็นมนุษย์ ละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้ฟ้องคดี และเป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้ง
 ต่อบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ขอให้ศาลปกครองสูงสุด
 มีคำพิพากษาตามคำขอท้ายฟ้องของผู้ฟ้องคดี

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองแก้อุทธรณ์ว่า เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติ
 ล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา
 ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐ ในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติ
 และให้เกิดความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ สมควรล้างมลทินให้แก่ผู้ต้องโทษในกรณี
 ความผิดต่าง ๆ ซึ่งได้พ้นโทษไปแล้วและผู้ถูกลงโทษทางวินัยของหน่วยงานของรัฐและ
 รัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ซึ่งได้รับการลงโทษทางวินัยไปแล้วและสมควรให้ผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการ
 อันมิใช่เป็นการลงโทษทางวินัย และบรรดาผู้ถูกดำเนินการทางวินัยในกรณีกระทำผิดวินัย

/ซึ่งผู้บังคับบัญชา...

ซึ่งผู้บังคับบัญชาได้พิจารณาสั่งยุติเรื่องหรืองดโทษก่อนหรือในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ ให้ผู้นั้นไม่ต้องถูกพิจารณาเพิ่มโทษหรือถูกดำเนินการทางวินัยในกรณีนั้นๆ ต่อไปด้วย แม้คดีนี้ผู้ฟ้องคดีอยู่ในข่ายมีสิทธิได้รับการล้างมลทิน แต่ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว กำหนดให้ล้างมลทินให้แก่บรรดาผู้ต้องโทษในกรณีความผิดต่างๆ ซึ่งได้กระทำก่อนหรือในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ และได้พ้นโทษไปแล้ว ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัติดังกล่าวใช้บังคับ โดยให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคยถูกลงโทษในกรณีความผิดนั้นๆ ซึ่งเห็นได้ว่าผู้ต้องโทษ จะได้รับการล้างมลทินเฉพาะโทษ แต่หาได้บัญญัติให้ลบล้างพฤติกรรม หรือคำพิพากษาของศาลด้วยแต่อย่างใด อีกทั้ง การกระทำที่ถือว่าละเมิดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามมาตรา ๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มีลักษณะเป็นการกระทำที่ปรากฏชัดว่าเป็นการกระทำที่ลดคุณค่าของมนุษย์ลงมาเป็นเพียงสิ่งของ เช่น การทรมาน การนำคนไปเป็นทาส การก่อการร้าย การกระทำที่เป็นการลงโทษในทางอาญาที่รุนแรง โหดร้าย ดังนั้น การดำเนินการในการพิจารณาออกคำสั่งเพิกถอนคำสั่งและออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านของอำเภอกระสังและการพิจารณาอุทธรณ์คำอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองโดยนำมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐ และความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ ๑๒๓/๒๕๕๒ มาประกอบการวินิจฉัยเพื่อสนับสนุนความชอบหรือใช้เทียบเคียงในการออกคำสั่งให้มีเหตุผลหรือมีน้ำหนัก จึงเป็นการพิจารณาโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๔ (๒) ประกอบมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ และมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ประกอบข้อ ๒ (๘) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาดังกล่าว สรุปความได้ว่า ตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ ได้กำหนดโทษสำหรับผู้กระทำความผิดโดยแบ่งออกเป็นสองฝ่าย คือ ฝ่ายผู้จัดให้มีการเล่นพนันและฝ่ายผู้เข้าเล่นพนัน โดยการกระทำความผิดฐานเป็นเจ้าของหรือรับกินรับใช้ (คนเดินโพย) เป็นความผิดในฝ่ายผู้จัดให้มีการเล่นพนัน เนื่องจากมีลักษณะเป็นการกระทำแทนเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก โดยเป็นการอธิบายลักษณะของการกระทำความผิดเพื่อประโยชน์ในการกำหนดโทษเท่านั้น การที่ถูกศาลพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดฐานเป็นเจ้าของหรือรับกินรับใช้ (คนเดินโพย) จึงมีผลทำให้เป็น

/ผู้ขาดคุณสมบัติ...

ผู้ขาดคุณสมบัติและมีลักษณะต้องห้ามในการเป็นผู้ใหญ่บ้านตามมาตรา ๑๒ (๑๑) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ซึ่งกรณีดังกล่าวยังสามารถเทียบเคียงได้กับคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๒๒๒/๒๕๕๒ สรุปได้ว่าการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นการลบล้างประวัติการถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์ทางวินัย โดยถือว่าผู้ที่ได้รับการล้างมลทินไม่เคยถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์ดังกล่าวเท่านั้น แต่หาได้มีผลทำให้คำสั่งไล่ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการกลายเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายแต่อย่างใด โดยที่มาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกอบมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดให้ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านต้องพ้นจากตำแหน่ง เมื่อขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๒ โดยการต้องคำพิพากษาว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการพนันในฐานะความผิดเป็นเจ้ามือเจ้าสำนัก เป็นคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน เมื่อศาลจังหวัดบุรีรัมย์พิพากษาว่าผู้ฟ้องคดีกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ โดยเป็นคนเดินโปยฝ่ายเจ้ามือรับกินรับใช้ ดังนั้น การพิจารณาเพิกถอนคำสั่งและออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และการพิจารณาอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงเป็นการใช้ดุลพินิจในการออกคำสั่งโดยชอบด้วยกฎหมายและเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ หาได้กระทำความเกินขอบเขตอำนาจ อันเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใดไม่ขอให้ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษายืนตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น

ผู้ฟ้องคดียื่นคำคัดค้านคำแก้อุทธรณ์ โดยมีเนื้อหาเช่นเดียวกันกับคำอุทธรณ์

ศาลปกครองสูงสุดออกนั่งพิจารณาคดี โดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวน และคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดี

ศาลปกครองสูงสุดได้ตรวจพิจารณาเอกสารทั้งหมดในสำนวนคดี กฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องประกอบแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง หมู่ที่ ๑๖ ตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามหนังสือสำคัญแสดงหลักฐาน

/การเป็น...

การเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ต่อมา มีผู้ยื่นหนังสือร้องเรียน ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพื่อขอให้ตรวจสอบกรณีที่ผู้ฟ้องคดี เคยต้องคดีของศาลแขวงสุรินทร์ในข้อหาความผิดเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยศุลกากร และจะถือว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ขาดคุณสมบัติและมีลักษณะต้องห้ามการเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหรือไม่ เมื่อมีการ ตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้ว พบว่าผู้ฟ้องคดีต้องคำพิพากษาศาลจังหวัดบุรีรัมย์ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๔๘ ในคดีหมายเลขแดงที่ ๒๐๗๑/๒๕๔๘ โดยที่พนักงานอัยการฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีกับพวกเล่นการพนันสลากกินรวบ พนันเอาทรัพย์สินโดยไม่ได้รับอนุญาตจาก เจ้าพนักงาน โดยผู้ฟ้องคดีเป็นคนเดินโปยฝ่ายเจ้ามือรับกินรับใช้ ขอให้ลงโทษตามมาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติ การพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ มาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๙๐ และมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๐๔ ผู้ฟ้องคดีรับสารภาพ ตลอดข้อหา ศาลจังหวัดบุรีรัมย์มีคำพิพากษาว่าผู้ฟ้องคดีมีความผิดตามฟ้อง ลงโทษจำคุก ๖ เดือน และปรับ ๕,๐๐๐ บาท โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้ ๒ ปี และให้คุมประพฤติ ผู้ฟ้องคดีโดยให้มารายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติทุก ๔ เดือนต่อครั้ง มีกำหนด ๑ ปี และต้องคดีของศาลแขวงสุรินทร์ ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ในคดีหมายเลขแดงที่ ๒๕๖๙/๒๕๕๒ โดยพนักงานอัยการฟ้องว่าผู้ฟ้องคดีมีบุหรี่ยี่ซึ่งเกินกว่าห้าร้อยกรัมไว้ใน ครอบครองเพื่อขาย โดยบุหรี่ยี่ดังกล่าวมิได้ปิดอากรแสตมป์ตามพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. ๒๕๐๙ ขอให้ลงโทษผู้ฟ้องคดีตามมาตรา ๔ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๙ มาตรา ๔๔ และ มาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และตามกฎหมายกระทรวงกำหนดอัตราค่าแสตมป์ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๕๒ ออกตามความในพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยผู้ฟ้องคดีรับสารภาพ ศาลแขวงสุรินทร์มีคำพิพากษาว่าผู้ฟ้องคดีมีความผิดตามฟ้อง ลดโทษให้กึ่งหนึ่ง คงปรับ ๗,๐๑๒.๕๐ บาท ต่อมา ผู้ฟ้องคดีได้เข้าชี้แจงข้อกล่าวหาตามที่มีหนังสือร้องเรียน เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๕ และวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๕ และจากการรวบรวม พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องประกอบคำชี้แจงข้อกล่าวหาของผู้ฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีความเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดตามกฎหมายว่า ด้วยการพนันในฐานะความผิดเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก อันถือเป็นผู้ขาดคุณสมบัติและมีลักษณะ ต้องห้ามการเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านตามมาตรา ๑๒ (๑๑) ประกอบกับมาตรา ๑๖ แห่ง พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงอาศัย

อำนาจตามมาตรา ๑๔ (๒) มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน มีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๑๖ ตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ผู้ฟ้องคดีได้รับการแต่งตั้ง ปรากฏตามคำสั่งอำเภอกระสัง ที่ ๒๗๔/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๕ จากนั้น ผู้ฟ้องคดียื่นหนังสือ ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๕ อุตสาหกรรมคำสั่งดังกล่าวต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยให้เหตุผลว่าตนเองได้รับประโยชน์จากมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณาแล้วเห็นว่าอุตสาหกรรมของผู้ฟ้องคดีไม่มีเหตุผลเพียงพอ จึงเสนอเรื่องดังกล่าวให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นผู้พิจารณา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้พิจารณาโดยเทียบเคียงกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๑๒๓/๒๕๕๒ จึงเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีได้รับประโยชน์เฉพาะโทษที่ได้รับเท่านั้น แต่มิได้ลบล้างพฤติกรรมกระทำความผิดด้วย จึงเห็นชอบให้ยกอุตสาหกรรมของผู้ฟ้องคดี และมีหนังสือลับ ด่วนที่สุด ที่ บร ๐๐๑๗.๑/๗๑๑ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๕ แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดำเนินการแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีหนังสือ ที่ บร ๐๗๑๗/๓๔๔๑ ลงวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๕ แจ้งคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้ผู้ฟ้องคดีทราบ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าตนเองได้รับประโยชน์จากพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว โดยเห็นว่าคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และคำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ขัดต่อหลักกฎหมายมหาชน หลักนิติรัฐ หลักนิติธรรมที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองเมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ต่อมา ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายกฟ้องผู้ฟ้องคดีจึงยื่นอุทธรณ์คัดค้านคำพิพากษาดังกล่าวต่อศาลปกครองสูงสุด

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่าคดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีว่า คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามคำสั่งอำเภอกระสัง ที่ ๒๗๔/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และคำวินิจฉัยยกอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามหนังสือลับ ด่วนที่สุด ที่ บร ๐๐๑๗.๑/๗๑๑ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๕ เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๑๒ บัญญัติว่า ผู้ที่จะได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้ (๑๑) ไม่เป็นผู้เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุด

/ว่ากระทำผิด...

ว่ากระทำผิดเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ กฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า กฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยศุลกากร กฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน ในฐานความผิดเกี่ยวกับอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิดที่นายทะเบียนไม่อาจออกใบอนุญาตให้ได้ กฎหมายว่าด้วยที่ดิน ในฐานความผิดเกี่ยวกับที่สาธารณประโยชน์ กฎหมายว่าด้วยยาเสพติด กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง และกฎหมายว่าด้วยการพนัน ในฐานความผิดเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก มาตรา ๑๔ บัญญัติว่า ผู้ใหญ่บ้านต้องพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้ (๒) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๒ เว้นแต่ในกรณีที่ได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัดให้ลาอุปสมบทหรือบรรพชาตามประเพณี มิให้ถือว่า มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๒ (๕) มาตรา ๑๖ บัญญัติว่า ผู้มีสิทธิจะได้รับคัดเลือกเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครองหรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ ต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๘ วรรคสอง บัญญัติว่า นอกจากออกจากตำแหน่งตามวาระ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบต้องออกจากตำแหน่งเพราะขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๒ หรือเพราะเหตุเช่นเดียวกับที่ผู้ใหญ่บ้านต้องออกจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๔ (๒) ถึง (๗) เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง หมู่ที่ ๑๖ ตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามหนังสือสำคัญแสดงหลักฐานการเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ต่อมา มีผู้ยื่นหนังสือร้องเรียน ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพื่อให้ขอให้ตรวจสอบกรณีที่ผู้ฟ้องคดี เคยต้องคดีของศาลแขวงสุรินทร์ในข้อหาความผิดเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยศุลกากร และจะถือว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ขาดคุณสมบัติและมีลักษณะต้องห้ามการเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหรือไม่ เมื่อมีการตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้ว จึงพบว่าผู้ฟ้องคดีต้องคำพิพากษาศาลจังหวัดบุรีรัมย์ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๔๘ ในคดีหมายเลขแดงที่ ๒๐๗๑/๒๕๔๘ กรณีผู้ฟ้องคดี ทำความผิดเป็นเจ้ามือและเจ้าสำนัก ลงโทษจำคุก ๖ เดือน และปรับ ๕,๐๐๐ บาท โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้ ๒ ปี และคดีถึงที่สุด ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เห็นว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ขาดคุณสมบัติ และมีลักษณะต้องห้ามการเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านตามมาตรา ๑๒ (๑๑) ประกอบมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ จึงได้มีคำสั่งอำเภอกระสัง ที่ ๒๗๔/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

/ผู้ฟ้องคดี...

ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีพิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีต้องคำพิพากษาศาลจังหวัดบุรีรัมย์ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๔๘ ในคดีหมายเลขแดงที่ ๒๐๗๑/๒๕๔๘ โดยที่พนักงานอัยการฟ้องว่าผู้ฟ้องคดีกับพวกเล่นการพนันสลากกินรวบ พนันเอาทรัพย์สินโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน โดยผู้ฟ้องคดีเป็นคนเดินโพนฝ่ายเจ้ามือรับกินรับใช้ ขอให้ลงโทษผู้ฟ้องคดีตามมาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ ผู้ฟ้องคดีรับสารภาพตลอดข้อหา ศาลจังหวัดบุรีรัมย์พิพากษาว่าผู้ฟ้องคดีมีความผิดตามฟ้อง ลงโทษจำคุก ๖ เดือน และปรับ ๕,๐๐๐ บาท โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้ ๒ ปี และคดีถึงที่สุด จึงเห็นว่าเมื่อศาลจังหวัดบุรีรัมย์มีคำพิพากษาว่าผู้ฟ้องคดีมีความผิดตามฟ้อง และคดีถึงที่สุด คำพิพากษาในคดีดังกล่าวจึงมีผลผูกพันผู้ฟ้องคดีว่าผู้ฟ้องคดีเป็นคนเดินโพนโดยเป็นตัวแทนของเจ้ามือหรือเจ้าสำนักผู้รับกินรับใช้ และต้องถือว่าผู้ฟ้องคดีเป็นฝ่ายเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก ซึ่งเป็นผู้จัดให้มีการเล่นพนันโดยไม่ได้รับอนุญาต ผู้ฟ้องคดีจึงเป็นผู้ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามโดยเป็นผู้เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการพนันในฐานความผิดเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก ตามมาตรา ๑๒ (๑๑) ประกอบมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ซึ่งแม้ว่าผู้ฟ้องคดีจะเป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์ตามพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐ ก็ตาม แต่ผู้ฟ้องคดีก็ได้รับการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติดังกล่าวโดยถือเพียงว่าผู้ฟ้องคดีมิเคยถูกลงโทษทางอาญาเท่านั้น แต่พฤติการณ์หรือการกระทำความผิดที่ศาลจังหวัดบุรีรัมย์พิพากษาว่าผู้ฟ้องคดีมีความผิดย่อมยังคงอยู่ ดังนั้น คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามคำสั่งอำเภอกระสัง ที่ ๒๗๔/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ที่ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๑๖ ตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ผู้ฟ้องคดีได้รับการแต่งตั้ง และคำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามหนังสือ ลับด่วนที่สุด ที่ บร ๐๐๑๗.๑/๗๑๑ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๕ ที่ให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีจึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว

การที่ผู้ฟ้องคดีอ้างตามอุทธรณ์ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง นำความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกามาเป็นบรรทัดฐานในกรณีของผู้ฟ้องคดีและนำมาใช้เป็น

ผลร้ายกับผู้ฟ้องคดี เป็นการกระทำที่ขัดต่อหลักไม่มีกฎหมาย ไม่มีอำนาจ และเป็น การตีความกฎหมายที่ขัดต่อความมุ่งหมายของการพระราชทานอภัยโทษที่ต้องการ เปิดโอกาสให้บุคคลซึ่งถูกลงโทษโดยคำพิพากษาได้มีโอกาสกลับเข้าร่วมดำรงชีพกับคนทั่วไป ในสังคมเช่นเดิม ทำให้ผู้ฟ้องคดีไม่ได้รับความเป็นธรรม อีกทั้งยังเป็นการขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ในเรื่องเกี่ยวกับ หลักนิติธรรม หลักศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หลักสิทธิมนุษยชน หลักเสรีภาพในการประกอบ อาชีพ และเป็นการจำกัดซึ่งสิทธิและเสรีภาพของผู้ฟ้องคดีเกินสมควร นั้น เห็นว่า เมื่อพิจารณามาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้บัญญัติค่านิยมของ ผู้ต้องโทษ หมายความว่า ผู้ต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ลงโทษหรือให้กักกัน และให้หมายความรวมถึงผู้ถูกลงโทษโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งมีผลเช่นเดียวกับการ ถูกลงโทษโดยคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล มาตรา ๔ บัญญัติว่า ให้ล้างมลทินให้แก่บรรดา ผู้ต้องโทษในกรณีความผิดต่างๆ ซึ่งได้กระทำก่อนหรือในวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ และได้ พ้นโทษไปแล้วก่อน หรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคยถูก ลงโทษในกรณีความผิดนั้นๆ มาตรา ๗ บัญญัติว่า การล้างมลทินตามมาตรา ๔ และมาตรา ๕ ไม่ก่อให้เกิดสิทธิแก่ผู้ได้รับการล้างมลทินในอันที่จะเรียกร้องสิทธิหรือประโยชน์ใดๆ ทั้งสิ้น สำหรับการกระทำความผิดอันเป็นเหตุให้ถูกลงโทษ หรือคำพิพากษาที่พิพากษาว่า ได้กระทำความผิดนั้น โดยไม่ปรากฏว่ามีบทบัญญัติมาตราใดในพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ที่บัญญัติให้ลบล้างการกระทำความผิดอันเป็นเหตุให้ถูกลงโทษนั้น หรือให้ล้างมลทินว่า ไม่เคยต้องคำพิพากษาว่า ได้กระทำความผิดไว้แต่อย่างใด กรณีจึงเห็นได้ว่า พระราชบัญญัติ ดังกล่าวบัญญัติให้ล้างมลทินให้แก่บรรดาผู้ต้องโทษในกรณีความผิดต่างๆ โดยให้ถือว่าผู้นั้น มิเคยถูกลงโทษ แต่มิได้มีผลเป็นการลบล้างคำพิพากษาว่า ได้มีการกระทำความผิด อันเป็นเหตุให้ถูกลงโทษนั้นด้วย ดังนั้น เมื่อผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ที่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่า กระทำความผิดกฎหมายว่าด้วยการพนันในฐานะความผิดเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก ผู้ฟ้องคดี จึงเป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามในการได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และไม่อาจอ้างสิทธิใดๆ จากคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายมาตั้งแต่นั้นได้ คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และคำวินิจฉัย อุตธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงมิได้ขัดต่อบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติล้างมลทิน ในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา

พ.ศ. ๒๕๕๐ และเนื่องจากตำแหน่งผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านเป็นตำแหน่งที่มีอำนาจหน้าที่ในการช่วยเหลือการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ จึงได้กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านไว้เป็นการเฉพาะซึ่งแตกต่างจากตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐประเภทอื่น กรณีดังกล่าวจึงมิได้เป็นการขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ แต่อย่างใด ส่วนการที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง อ้างถึงความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา นั้น เป็นเพียงการนำความเห็นในกรณีที่มีข้อเท็จจริงใกล้เคียงกันมาใช้เพื่อสนับสนุนดุลพินิจในการออกคำสั่งตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง เท่านั้น อุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีจึงฟังไม่ขึ้น

การที่ศาลปกครองชั้นต้นมีคำพิพากษายกฟ้อง นั้น ศาลปกครองสูงสุดเห็นพ้องด้วย
พิพากษายืน

นายมนูญ ปุญญกริยากร
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการเจ้าของสำนวนและ
ตุลาการหัวหน้าคณะ

นายสมรรถชัย วิศวลาภรณ์
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

นายประวิตร บุญเทียม
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

นายสมชัย วัฒนการุณ
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายไพบุลย์ วราหะไพฑูรย์
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายกิตติดนัย ธรรมรัช

